

UDVARHELYI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítanak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

„Segíts magadon . . .“

Ezelőtt ötven és egy pár évvel a középosztály szállt síkra a parasztságért, — a saját önértéke ellen. Megtette, mert egy magasabb, egyetemes cél lebegett a szeme előtt: a haza érdeke.

Társadalmunk különböző osztályai közt főnálló harmónia, a felsőbbeknek az alsóbbak iránt érzett önzetlen érdeklődése különösen a mai korban értékes, midőn nyugati szomszédainknál a különböző osztályok egymás iránt érzett gyűlölete és a köztük kiélesedett érdekellentétek szétrobbantással fenyegetik az országokat és társadalmakat.

Igen ám, de a segítség csak eszközököt és lehetőséget nyújthat céljaink elérésére; hogy azt is elérhessük: ahhoz már a saját magunk erejére és munkájára vagyunk utalva.

Ha parasztságunkban nem lett volna elég erő és munkakedv, kárbavesztett volna régi urainak önzetlensége, melylyel őket felszabadították; s ha manapság középosztályunk önmaga nem veszi kezébe sorsát, akkor hiába áldoznak milliókat nemes emberbarátok és jó hazafiak.

Természetesen Pálffy János nem igen akad több, legkevésbé a legjobban érdekelt középosztály körében nem; először is felesleges hárommilliója is kevés embernek van, de meg a tárgyilagosság olyan magas piedesztáljáról is kevés ember tudja megítélni az életet — különösen, ha maga is csak vergődik benne.

„Segíts magadon, az Isten is megsegít!“

Mindegyik társadalmi réteg legtöbb érzékel bir a saját tagjainak érdeke, azok sajátos természetére iránt, és azok, a kik mások támogatására vannak szorulva, talán legszívesebben a magokszöru emberek támogatását fogadják el, azokkal szemben érzik talán legkevésbé a tisztoséges szegénység legfájdalmasabb érzését — szegénységük tudatát.

Teljesítik-e a magyar középosztály egyes rétegei a szeretet kötelességeit saját osztályosaikkal szemben? Kevés kivétellel elmondhatjuk, hogy nem.

Városi középosztályunk körében még csak találkozunk az össegély némely kezdetleges szervezettel, de ezek sem terjednek túl az illető város szűk határára. Középosztályunk másik rétege még a lokális, kezdetleges szervezeteknek is majdnem teljesen hiány van.

Pedig úgy kellene lenni, hogy az erők egyesítésében az az osztály járna legelől, a melynek ereje legjobban megtört, s legjobban rá van szorulva egymás támogatására. Ez az osztály a régi birtokos osztály.

Szeretném látni ennek az összetartását nem elavult, ósdi rendi-felfogásból, hanem első sorban a közérdek, a *magyarság* szempontjából.

Történelmünk bizonyítja, hogy milyen kiapadhatatlan forrása volt a régi nemesi osztály a nemzeti műveltségnek, a közkötelességek iránti érzéknek, az önfeláldozó hazaszeretetnek; vajjon nélkülözheti-e egy olyan maroknyi nép, mint a magyar, a nemzeti erő egy ily dús forrását, megbirja-e annak kiapadását? Semmi esetre sem. De sajnos, épp ebben az osztályban érezhető az összetartozandóság érzetének teljes hiánya.

Más országban mindenütt védekezik a rendi jogairól lemondott birtokos elem az elpusztulás, szét hullás ellen modern társadalmi eszközökkel, csak a miénk megy, — nem: rohan az elmulás felé összetett kezekkel.

Nincs az a spanyol grand, a ki oly szuverén göggel nézné le embertársait, mint az a gentrygyerek, a kinek még van valamije: szegényebb osztályosorsát, a ki pedig neki talán éppen vérszerinti rokona is.

Azt hiszik, hogy a szegény rokon szegény, pedig nem a szegény, hanem az elhagyott rokon szegény.

Mennyi tönkrement régi nemes család sarja züllik el kellő nevelés és kellő gondoskodás hiányában, pedig talán megfelelő támogatás mellett a társadalom legderekabb tagja lehetett volna belőle.

A magyar nemzet nem olyan hatalmas, hogy a nemzeti erő ilyen tekintélyes részének elpazarlását megbirná.

Mi, magyarok, meglehetősen a hangulatok befolyása alatt szoktunk állani: fogékonyvá tehet bennünket a gróf Pálffy János nagyszerű alapítványa — középosztályunk érdekei iránt.

Ragadjuk meg az alkalmat, a míg a szalma láng ki nem alszik!

Álljon össze a régi magyar birtokososztály, alakítson egy egyesületet, a mely szegény osztályosait gyermekeiknek nevelésében segítené, sőt a hol kell, és a hol megérdemlik, akár egészen maga neveltetné. Egyesületet, a mely azonban segélyezettjeit nem szegény svihák urrá, hanem a magyar társadalom szellemi és lelki tulajdonságokban gazdag munkásaivá nevelné.

Ha akadna egy lelkes ember, a ki kezébe venné az ügyet, megnyerné számára gazdag főnemesgünk jóakarátát és felköltené az összetartás alvó érzetét: az hálára köteleznék nemcsak a megmenekülő ezer és ezer szegény gyermeket, hanem hálára köteleznék az egész magyar nemzetet is, a melynek ugysem valami nagy erejét annyi értékes taggal szaporítaná.

Csak az első lépést kell erre valakinek megtenni, a többi már jönne magától . . .

Ha ez az egyesület létesülne, ha már működne, és abból a sok szegény fiuból munkás magyar embert nevelne, akkor bizonyára mindenki meg lenne arról győződve, hogy a miket most irtam, azokat nem az elfogult „osztályérdek“, hanem a fajom és nemzetem iránti szeretet mondta tollamba. *B. J.*

Belföld.

Történelmi képek az iskolában. A közoktatásügyi minisztérium magyar állampolgár festőművészek között pályázatot hirdetett tíz történelmi festményre, melyeknek célja az, hogy színes sokszorosításban az elemi népiskolák IV—VI. osztályaiban a történelmi s a művészeti érzék kifejlesztésének és a hazafiúi érzelmek állandó ébrentartásának eszközei legyenek. Hazafias nemzeti nevelés adja meg országunk tőkéjét, erejét. Ennek emelésére áldozattól visszariadni nem szabad. Ha bármely küldi állam nevelési ügyére pillantást vetünk, úgy meggyőződhetünk arról, hogy erre a célra horribilis összeget fordítottak. Németország, Franciaország és Angolország mai nagyhatalmu állásukat legnagyobb részt kifejlett hazafias nevelésű ügyeknek köszönheti. Jól tudták ezek az országok, hogy első sorban a hazafias nevelést kell kultiválni és csak azután lehet a politikai hódítás nagyhatalmi állás szerepére lépni. Magyarország csupán az utolsó 30 év alatt fektetett súlyt a nevelésre, prespektíve a népiskolai nevelésre; és csak akkor lépett Magyarország a műveltségügyi államok sorába, mikor tudtára ébredvén kötelességének, felkarolta a hazafias nevelés nemzeti ügyét. Szerencse volt, hogy az utóbbi időkben meghizható vezérek állottak a közoktatás ügy élén. És nevelés ügyünket most csak emelni fogja azon körülmény, mely szerint hazafias nemzeti nevelés eszközei közé kívánna belevonni a művészetet is. Már régi óhaja ez a közoktatás jelenlegi vezérő férfinak *Wlassics* Gyula miniszternek, akinek a nevelésügy terén sokat köszönhetünk már. Bár *Wlassics* külföldről veszi a példát, de mindegy; legalább feltudja fogni, mily

irányban lehet a haza ifjuságát nevelni az igaz, szép és jó iránt. Kétségkívül szép az eszme. Ennek fontosságát nemzeti jellegű missióját mindenki megfogja érteni, mert ennek segítségével el fogjuk érni, hogy a gyermek már kora éveiben ismerkedik meg hazája egyes részeivel, tájékaival, szépségeivel s történelmi mozzanataival művészi képekben való szemléltetések által. Ezek megvalósítása után a gyermekekben megérődik a hazafias érzés, hazafias lelkesedés, amely csak hasznára fog válni a magyar nemzetnek. S hogy a terv mily nemzeti missiót fog teljesíteni, azt a jövő méltán be is fogja igazolni. A művészetnek a pedagógiába való bevonása még nem jelenti az ezeknek egymás közötti versengését; sőt ellenkezőleg egyik a másiknak kiegészítésére fog szolgálni. Reményünk van arra, hogy *Wlassics* legújabb tervével lüktetést fog adni hazafias nevelés ügyünknek. (—k.)

A székely fürdők.

— A Közegészségügyi Egyesület Homoródon. —

Mióta az ország tekintete a felhangzó keserves panaszok következtében, a Székelyföld felé fordult, a székely nyomorról, annak okairól és az alkalmazandó orvosszerekről annyi szó esett már és annyi vezércikk iródott, hogy már-már attól féltünk, hogy a dolog egészen elfulad a szóözönben.

A kormány, úgy mint az egyesületek megindították a segítő akciót, de eredményt mind ez ideig semmit láttunk, — tettet annál kevesebbet — ellenben jövő hó végére meg lesz Tusnádon a kirándulásokkal, bankettekkel, tosztokkal s egyéb előadásokkal fűszerezett székely nagy kongresszus, melyen tanácskozni akarnak arról, hogy miről is gondolkozzunk a székelyek érdekében.

A mi alatt ez a kanapé pörökkel elmergesített, nagy zajjal megindított akció azonban bár a kezdet kezdetére érkezett volna, egy önzetlen munkáscsapat más oldalról vette kezébe az ügy egy jelentékeny kérdését, a székelyek egyik életbevágó szintén fontos ügyét: a *székely fürdők ismertetését, javítását, fellendítését, egyszóval a székely vagyion egy igen jelentős részének megmentését.*

Ez az önzetlen munkás csapat az Országos Közegészségügyi Egyesület kolozsvári fiókja, melynek tagjai az egyesület buzgó titkáranak Dr. Riegler Gusztáv egyet. tanárnak vezetése alatt, bejárják az összes erdélyi s főleg a székely fürdőket. A tanulmányut legközvetlenebb célját az egyes gyógyfürdőknek alapos megismerése, s a közvetlen szerzett tapasztalatok alapján leendő ismertetése és javítása, főleg a fürdésről és ivással, gyógyító és a használati víznek kezelése, töltése és a fürdésre való használata, valamint a gyógykezelés egyéb módjainak, eredményeinek, a kúraszerű táplálkozásnak megállapítása képezte; ugyszintén a fürdői élet, az igazgatás, a lakás viszonyok megismerése és a meteorológiai viszonyok megfigyelése.

Az egyesület tagjai a székely fürdők közül a legelsőnek a Homoródit látogatták meg, mely fürdőre az utóbbi években a vendégek igen tekintélyes contigensét éppen Kolozsvár szállítja.

A tanulmány utban Dr. Riegler G. egyesületi titkár vezetése alatt részt vettek: Dr. Filep Gyula, Dr. Genersich Gusztáv orvosok egyetemi magán tanárok, Dr. Sárkány Lajos kollegiumi igazgató, Dr. Lengyel József vármegyei főorvos, Alpár Géza és Hübschl Károly egyesületi tagok, kiket Székelyudvarhelyen Dr. Damokos Andor alispán, Dr. Imreh Domokos kórház-igazgató, szintén egyesületi tagok, valamint Koncz Ármin gyógyszerész a fürdőket bérlelője és Demeter Lőrincz főszolgabíró, fürdőbiztos fogadták, a kik a kirándulókat Homoródra is kiki-

sérték és ott a helyszíni ismeretekkel s felvilágosításokkal kutatásaikban támogatták.

Az egyesület a helyszínen úgy a borviz, mint az édes vizi forrásokat bakteorológiai s kémiai szempontokból alaposan megvizsgálta, kiterjedvén azok sajátosságaira, vegyi összetételére s elhelyezési viszonyaira, valamint a fürdő klimatikus fekvésére, a vendégek befogadására szolgáló laképületek közegészségi s kényelmi viszonyaira s mindenre a mi csak egy fürdőtelep fejlődésére befolyást gyakorolhat.

A tapasztaltak fölött az egyesület tagjai, kisérők, Dr. Kása fürdőorvos, valamint a fürdővendégek az est folyamán élénk eszmecsere (konferenciát) folytattak, a melynek folyamán Dr. Filep Gyula ismertette Homoród-fürdő közismert előnyeit, azok czélszerű felhasználási módját, a tapasztalt kisebb hiányokat s előadta azokat az orvosszereket, melyekkel ezen a természetből valóban bőkezűen megáldott kis paradicsomot, a jól megérdemelt magas nivóra emelni lehet.

Az egyesület tagjai különösen reámutattak azokra a régebbi mulasztásokra, a melyeknek nyomai évtizedek mulasztásai folytán, szakszerű vezetés hiányában főleg a régi épületeknél, azok berendezésében s a kutak felszerelésénél még ma is mutatkoznak, de másrésről örömmel tapasztalták azokat a javításokat, szépítéseket s okszerű változtatásokat, melyeket újabb Dr. Damokos Andor alispán, ki tavaly óta a fürdő fellendítése érdekében nemes buzgalommal fáradozik, már eddig is tett. E czélből — az alispán további fejlesztési terveit is megvitatta, — kész örömmel ajánlotta fel szolgálatait a fürdő érdekében, ígérte, hogy a fürdőről közreadandó részletes ismertetésen kívül, a további teendőkre vonatkozó észrevételeiket írásban s indokolva is megküldik az alispánnak.

A megejtett vizsgálat szerint Homoródnak úgy fürdő, mint ivóvize jelentékeny mennyiségű szénasavas nitrátot, vasat és szabad szénasavat tartalmaz s éppen ezen tulajdonságai folytán Homoródot, mint klimatikus gyógyhelyet általános jószágáért, főleg a vérszegénységgel járó betegségek ellen a konferencia kitűnőnek találta.

Miután még az egyesület buzgó tagja, Dr. Filep Gyula a fürdő jelentősebb részleteit, valamint a fürdő vendégeit az egyesület által kiadandó ismertető leírás részére lefényképezte, a kirándulók legközelebbi állomáshelyükre Korondra utaztak. De hátrahagyták nekünk azt a tudatot, hogy szakszerű észrevételeik, s utmutató tanácsaik alapján Damokos Andor fáradságot nem ismerő ambíciója ebből a kies helyből megteremtí az az üdülő helyet, a melyre mi edénynek oly régen vágytunk.

Végül itt említjük föl, hogy az egyesület Korondról szombaton tért vissza, utjában a Szejké-fürdőt is tanulmányozva. Szombaton megtekintették a Solymossy és Gergely-féle sósfürdőket, s már a délutáni vonattal tovább folytatták utjukat. Dr.

Iskolai értesítők.

Már egy pár hete, hogy a tanév véget ért, s az iskolák kapui egymásután bezáródtak. A fiatal gyermekesereg itt hagyta a várost, a melyre egyszerre a csöndesség borult. Az iskolai év eredményéről az évvégi értesítők számolnak be, a melyek már megjelentek, s körültekintő figyelmességgel adják az év történetét és az eredményt, a mely kivétel nélkül mindegyik intézetünkben fölötte kedvező, a mi viszont iskoláink elismert kitűnő volta mellett tesz újabb bizonyítékokat.

A m. kir. állami főreáliskola értesítőjét Dr. Solymossy Lajos kir. igazgató bocsátotta ki, s Dóssa Jakab tanár szerkesztette meg. A füzet 64 oldal terjedelmű és 11 szakaszra van felosztva. Az 1901—902. tanévre beiratkozott 158 rendes és 6 magántanuló, 11-el több mint a megelőző évben. Az év folyamán az intézet életében semmi különösebb mozzanat nem történt, ha csak azt nem említjük föl, hogy a fegyelmi állapotot mindjárt az év elején egy sajnós körülmény zavarta meg. Ugyanis több felsőbb osztályos tanuló kezdeményezésére a IV., VI.—VIII. osztály tanulóit egyik tanárukkal szemben érzett ellenszenvüknek azzal adtak kifejezést, hogy a tanórákról elmaradtak. Természetesen az illetők ellen az igazgatóság szigorú vizsgálatot vezetett be, s az illető kezdeményezőket szigorúan megbüntette. A tanári testületben változások történtek, amennyiben Pálffy Károly r. tanárt, súlyos betegségéből kifolyólag ideiglenes nyugalomba helyezték; Dr. Szilágyi

Albert a gyöngyösi áll. főgymnasiumhoz helyeztetett át, míg Dr. Roth Fülöp továbbra nem alkalmaztatott; a latin nyelvi tanszékre Bal Jeromos tanárjelölt, a magyar-francia nyelvi tanszékre Varga Károly h. tanár; a történelem és német nyelvi tanszékre Harsia Jusztinián r. tanár nevezetett ki. Az egészségi állapot jó volt. A növendékeket orvosi kezeléssel Dr. Imreh Domokos isk. orvos látta el. Az előirt tananyagot elvégezték. Mint rendkívüli tárgyakat a latinnyelvet, egészségtant és gyorsírást tanították. A tanári könyvtárban 5025 kötet mű van 31498 kor. értékben, míg az ifjusági könyvtár 2012 drbból 4302 kor. értékben szerepel. Az intézet különböző pénzalapjainak összege 20553 kor. 93 fill. tesz ki. Az intézet 157 növendékét 33 vármegye szolgáltatta, és amelyből udvarhelymegyei 44 volt. Felsőbb osztályba léphet 79%. Érettségire 12 tanuló jelentkezett, kik közül 4 három hónapra visszavette, míg jól 3, egyszerűen 5 éret, tehát 66.67%. A javító vizsgálatok aug. 30-án tartatnak meg, míg a pótló-, felvételi- és magánvizsgálatok szept. 1—3. eszközöltnek. Az internátusba 65 tanuló vétetik föl. A kérések az igazgatóhoz nyújtandók be.

A rom. kath. főgymnasium értesítőjét Soó Gáspár adta ki és öt ivre terjed. A tanári testületben ez évben is történt változás, a mennyiben a természettan-mennyiségtani tanszékre Mihálovits Béla r. tanár, az egészségügyi tanári állásra pedig Dr. Imreh Domokos nevezetett ki. Beirtak 302 tanulót. A vallásos nevelésre kiváló gondot fordítottak, s iparkodtak az ifjuság lelkében a vallási érzületet különböző elméletekkel és gyakorlatokkal fenntartani és ápolni. A vallásos élet gócpontját ezen évben is a szentgyakorlatok képezték, a melyeket Kalocsay Alán, zircz-cisterci-rendű főgymn. r. tanár tartotta, azonban ez alkalomra Majláth püspök is megjelent. A fegyelmi állapot és egészségügy kielégítő volt. Az elengedett tandíj összege 2600 kor. (27.49%). A konviktusban 57, az internátusban 80 tanulót vettek föl. A tananyagot elvégezték. Rendkívüli tantárgyakul az egészségtan, gyorsírás, ének és zene tanítottak. Az intézet Baróthi Szabó Dávid című önképzőkörre a jelen évvel XXVIII. évfolyamát fejezte be. Vezetője Keith K. tanár, elnöke Kárpáti István VIII. o. tanuló volt. A finevelő alapítványos növendékek száma 39. Felsőbb osztályba léphet 219. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 22 tanuló, amelyből jeles lett 2, jó 8, egyszerű 6, javító vizsgára utasítottak 5 öt, az eredmény tehát 76.19%. Az 1902—1903. tenévi magán, stb. vizsgálatok augusztus 30—31 én tartatnak meg; a beiratások szept. 2—4. napjain eszközöltnek, míg a tanítás 5-én veszi kezdetét.

Az ev. ref. kollegium értesítőjét Gönczi Lajos szerkesztette és több mint 100 oldal terjedelmű. A vaskos füzetet az igazgató 901—902. tanévet megnyitó beszéde vezeti be, a mely tanulságos, vonzóan megírt tartalmaért már elmondásakor méltán keltett feltűnést. Ugyancsak az igazgató irt egy szép nekrológot Parádi Kálmán tanárról, a ref. egyház nagytudású tanügyi előadójáról. Az intézetbe 265 tanulót irtak be, vagyis 24-el többet mint a megelőző évben. Az internátusban 165 növendék nyert bennlakást és a konviktusban élmezést. Az intézet tanári karában anyai változás történt, hogy Ravass Árpád r. tanár, ki a megelőző évet külföldön töltötte, helyét ismét elfoglalta, továbbá az intézethez jöttek Nagy Elemér és Lovass Aladár h. tanárok. A rendkívüli tantárgyak közül a francia nyelvet 20, a gyorsírást 37, a zenét 24 tanuló; művészet 100-nál többen tanulták. Az ifjusági önképző körnek a két felső osztálybeliek voltak a működő tagjai; munkásságuk eredménye teljesen megfelelt a várakozásnak. Az egészségi állapot kedvezőnek mondható. Az I—IV. osztályban az új állami tanterv szerint folyt a tanítás, míg a VII. és VIII.-ikban a konventi tantervet követték. A játékdélutánokat mind a nyolcz oszt.-ra kiterjesztették. A tanulók fegyelmi és erkölcsi állapota, habár általában véve kielégítőnek mondható, szórványosan mégis mutatkoztak olyan körtünetek, melyeket csirájukban kellett elfojtani. A kollegium tanár tisztviselőinek hivataloskodás ideje lejárván, az előjáróság f. év július 1-ével kezdődő 6 évi időtartamra igazgatónak Gönczi Lajost, gazd. felügyelőnek Felegyházy Antalt, könyvtárosnak Kovács Dánielt, konviktusi elnöknek Szabó András, iskolai díjkezelőnek Fejes Áront, előjárósági jegyzőnek Ravass Árpádot választotta meg. Az érettségi vizsgálatok jun. 23. és 24-én tartatnak meg. Jelentkezett 17 tanuló, jelesen éret 3, jól 6, egyszerűen 6, kettő három hónapra visszavette. Az eredmény 88.24%. A nagy könyvtár megközelítő értéke 34,350 kor. A tanulók

közvetett és közvetlen segélyezése 14,642 kor. 34 f. teszen. A jövő tanévi beiratkozások szeptember 1—3. napjain eszközöltnek. Az internátusba csupán 150 tanuló lesz felvehető.

A m. kir. állami felsőreáliskola f. évi értesítőjét Weinberger Fanni igazgató szerkesztette. Beirtak 76 növendék. Az igazgató a tanév történetében érkező hangon emlékezik meg Sándor Mózes kir. tanácsos, tanfelügyelő nyugalomba vonulásáról, s igaz hálájuk jeléül az értesítőben életrajzi adatait és arcképét is közli. Az egészségügy kielégítő volt. Örömmel látjuk azt a lankadatlan tevékenységet, melyet Weinberger Fanni az intézet nivójának emelése érdekében kifejt, és a melynek eredményeképpen az intézetet évről-évre mind nagyobb számmal keresik föl, a mely viszont az intézet jóhírnevéről tesz bizonyosságot. A tantestület tagjai az igazgatót kívül Vargha Ida és Langer Adolfin voltak, míg a gondnokság tagjai a következők voltak: elnök Kassay F. Ignác, jegyző az igazgató, rendes tagok: Bod Károly, Hlatky Miklós, Solymossy Endre, Dr. Solymossy Lajos és Soó Gáspár. Az előirányzott tananyagot befejezték. Mint rendkívüli tárgyak a francia nyelv és a magyar disztó stíljrajz tanítottak; ez utóbbit Harmath Ödön teljesen díjtalanul fejezte. Az önképzőkör ez évben is szép munkásságot fejtett ki. A jövő évi beiratkozások szept. 1—4. napjain tartatnak meg.

Ujdonságok.

Az inségügyi bizottság ülése. Az udvarhelymegyei inségügyi bizottság 15-én délelőtt a vármegye-ház kistermében, Hollaki főispán elnöke mellett ülésezett, a melyen a tagok közül megjelentek: Damokos alispán, Dr. Demeter Lőrincz, Gálffy Kálmán, Eneked Imre főszolgabírók, Hlatky Miklós, Jung-Cseke Lajos, Dr. Solymossy Lajos, Solymossy Endre, Gróf Lázár Ádám, Becsek Aladár, Szakáts Zoltán, Dr. Mezei Ödön, Szabady Tivadar. Az ülés tárgyát a folyó évben a jégverés által károsult községek kérvényei, s ennek alapján a kedvezményes feltételek mellett, őszi vetőmagról való gondoskodás képezte. Az udvarhelyi járásban nagyobb mérvű jégverések voltak: Zetelaka, Bethlenfalva, Fenyéd, K.-Keményfalva, Ülke, Szt.-Tamás, Fancsal, Oroszhegy, Szt.-Király, Patakfalva és részben F.-Boldogfalva és Bögöz; a h.-oklándi járásban: Derzs, Miklósfalva, Szt.-László, Petek, Kányád, Muzsna, Gyopos, Remete és F.-Rákos községekben. A bizottság a főszolgabírák előterjesztése nyomán elhatározta, hogy az előreláthatólag a jégverte községekben bekövetkezendő inség enyhítésére a földmivelésügyi minisztertől ingyenes őszi vetőmagot kér. Egyben megbízták a főbírákat, hogy a mutatózó szákségnek megfelelő magmennyiséget írják össze. A bizottság szintén felrtilag fogja megkeresni a belügyminisztert is, hogy a megye területén előfordult nagyobb vízkárok egyhítésére járásonként 5000 korona inségsegélyt engedélyezzen a vicinális utakon teljesítendő inségmunkára. A főbírák előterjesztésére a bizottság felkérte Hollaki főispánt, hogy a községenként összeírandó munkaképtelen egyének számára, — akik tényleg községelyre szorultak, a belügyminisztertől a három téli hónapra fejenként és hetenként 1 korona segélyt kérjen.

Megbízás. A földmivelésügyi miniszter Bedő József homoród-városfalvi lakost Udvarhelyvármegye homoródi járására nézve a gazdasági tudósítói tisztelt bizta meg.

Az oklánd—felsőrákosi ut felülvizsgálata. A kereskd. miniszter által az oklánd—vargyas—f.-rákosi új törvényhatósági ut kiépítésére még a múlt év őszén inségmunka címén engedélyezett 30 ezer koronával végzett munkálatok felülvizsgálata 17-én történt meg. Ez alkalomra a miniszter Dicsőffy kir. mérnököt küldötte ki, akit Damokos alispán, Diószeghy főmérnök és Hoffmann kir. mérnök, mint az ut tervezője kalauzóltak. A miniszteri megbízott kir. mérnök a munkálatokat kifogástalannak és a reá fordított összegnek megfelelő arányban véleményezte.

A városi szemét értékesítése. A nagy városokban naponként ezer meg ezer métermázsza szemét keletkezik a hulladékokból. Ennek az enormis tömegnek az eltüntetése egyik legérdekesebb feladata a mai kor vegyészének. Jelenleg a világvárosokban százezreket emészt föl a szemét hygienikus elszállítása és megsemmisítése. Egész sereg vállalkozó dolgozik a napszámos-tömegek élén, hogy ezt a nagy műveletet gyorsan keresztül vihessék s a közegész-

ségügy őrei mégis mindig panaszkodnak a városi hulladékok fölhalmozódása miatt. Innen magyarázható meg az a lázas tevékenység, amelylyel a vegyészek neki fogtak a szemét tanulmányozásának s ebből indokolhatjuk egyuttal azt is, hogy évenként ezek fogytak el a szemét-értékesítés problémájának a megoldásáig. Mert ma már megoldottnak tekintetjük ezt a nagyfóntosságu kérdést. Bécs városában ugyanis, a szaklapok jelentése szerint, a szemétből világitógázt fognak készíteni. Az előzetes számítások szerint ez a gázmennyiség ki fog tenni 200 ezer köbmétert naponként, ami, ha csak husz krajczárba számítjuk is köbméterjét, naponként 40 ezer forint érték termelésnek felel meg. Ime tehát a szemét jövődelmi forrás lesz, ugyanaz a szemét, amelyik azelőtt oly teher volt a városi lakosságra. Vajon a bécsi eljárás meg fogja-e hódítani Európa városait a szemét-értékesítésben, azt előre nem lehet tudni, mert ma már Londonban a szemétből trágyát készítenek. Hamburgban megégetik a szemetet s a salakot töltésekre használják föl, Berlinben pedig Wagener szabadalma szerint a szemetet saját magából fejlődő gázain megolvastják, a fölös melegével gőzgépeket hajtának, a hátramaradt salakból pedig üveget készítenek. Szóval Európa egyes városaiban — amíg mifelénk csak a fertőző betegségek tápanyagául szolgál — jelenleg már költséges berendezések készültek a szemét megsemmisítésére, illetőleg részletes értékesítésére, amelyeket fölázadni egykönnyen nem lehet.

Helyettesítés. Benedek Imre, az oklándi járás főszolgabírája f. hó 21-ikétől kezdődőleg, hat heti szabadságra megy, a mely időre a hivatal vezetésével Damokos alispán Szabady Tivadar szolgabíró bizta meg.

Az E. K. E. közgyűlése. Az Erdélyi Kárpát-egyesület ma tartja évi rendes közgyűlést S.-Szt-Györgyön. A közgyűlés alkalmából hét napi kirándulást rendeznek Sugár-füredőbe és a Nagykőhavasra.

A pisztrang tenyésztés érdekében. Említettük, hogy a földmivelésügyi miniszter Udvarhelyvármegye pisztrang tenyésztésének fellendítése céljából Landgraf miniszteri tanácsost e hó folyamán le fogja küldeni. Landgraf, aki országos halászati felügyelő is, 21-én érkezik meg Székelyudvarhelyre, amidőn Dr. Damokos alispán kalauzolása mellett személyesen fog tapasztalatokat szerezni Homoród-füredő, Sikaszó és Bucsin vizeiről és az ottani viszonyokról, a melynek alapján még ez év folyamán nagyobb mennyiségű pisztrang tojást fog a vármegye rendelkezésére bocsátani.

Külföldi utlevelek díja. A belügyminiszteriumhoz számos panasz érkezett amiatt, hogy a külföldi utlevelek sokba kerülnek, mert a községi jegyzők kiállításukért mindenkor nagyobb összeget fizetnek. Most Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, rendelkezést bocsátott ki, melyben megtiltja a jegyzőknek, hogy a külföldi utlevelekhez szükséges iratok kiállításáért díjakat szedjenek.

Közjegyzőség Székelykeresztúron. Az igazságügyminiszter a székelyudvarhelyi kir. törvényszék kerületébe tartozó székelykeresztúri kir. járásbíróság területére, Székelykeresztúr székhelylyel, külön kir. közjegyzőséget rendszerezített. E rendszerezítés folytán a székelyudvarhelyi kir. közjegyzőség hatósági területkőre rendelet hatálybeléptének napjától kezdve a székelyudvarhelyi és oklándi kir. járásbíróság területére szorítkozik. Maga a rendelet 1902. évi november hó 1-ső napján lép hatályba és a most említett napig a székelykeresztúri kir. járásbíróság részéről a székelyudvarhelyi kir. közjegyzőnek adandó megbízásokat a megbízott kir. közjegyző fogja teljesíteni. A székelykeresztúri kir. közjegyzőség a kolozvári kir. közjegyzői kamarához fog tartozni.

Szent Antal kenyér. Mult számunkban megemlékeztünk arról a nemes, humunus egyesületről, a mely minden feltűnést kerülve, már évek óta oly szép célt szolgál. A mint most illetékes forrásból értesítenek a Szent Antal kenyér-pénz a Szent-Ferenczrendi templomban levő Szent Antal szobor lábánál elhelyezett Szegények kenyere című perselyben gyűl. 1901. év jul. 15-ikétől folyó év jul. 10-ig nem kevesebb mint 1751 koronát adakoztak erre a célra, a melyből felekezeti külömbőség nélkül a város szegényei között 1548 korona értékű, tehát 3870 drb. 40 filléres kenyeret osztottak ki.

A kongresszusi vendégek nálunk. A székelykongresszus helye és idejéről, amit ismételtén megirtuk, a központi bizottság Tusnád-füredőt és aug. 28—30. napjait tűzte ki. Ezt megelőzőleg Udvarhelymegyében 22—27 napjain társas kirándulásokat rendez, a melynek rendező bizottsági elnökéül Hollaki főispánt kérték föl, aki a rendező bizottságot is megalakította, a mely viszont a részletes programot már ki

is dolgozta, a melyet volt alkalmunk közölni is. A rendező bizottság a helyi rendező bizottságokba a következő tagjait delegálta: 1. *Keresztúri rendező bizottság:* Gálffy Gálmán főszolgabíró. Tagok: Barabás Endre, Borbély Sámuel, Gyárfás Endre, Jakabházi Samu, Jakabházi Gábor, Dr. Jankovich Pál, Jeddy Tamás, Sándor Albert, Ugron Zoltán, Jaeger József. 2. *Udvarhely járási rendező bizottság:* Elnök: Dr. Demeter Lőrincz főszolgabíró. Tagok: Balácsi Sándor, Benedek Kálmán, Gáspár Gyula korondi fürdő tulajdonos, Gálffy István, Kassay Ákos, Kovács Mihály, Dr. Kovács Gábor, Klór Vilmos, Máthé Pál, Phlepsz József, Szabó Gábor, Szabó István és Ugron János. 3. *Udvarhely városi rendező bizottság:* Elnök: Szakács Zoltán polgármester. Tagok: Dr. Kassay Albert, Konce Aurél, Dr. Lukácsffy István, Dr. Nagy Samu, Rösler Károly, Dr. Simó Balázs, Dr. Soó Rezső, Solymossy Endre, Szombatfalvy Lajos, Szöllösi Samu és Dr. Válcik Ferencz. 4. *Homoród-füredő és Oláhfalva vidéke rend. bizottság:* Elnök: Dr. Demeter Lőrincz főszolgabíró. Tagok: Benedek Imre, Daniel Károly, Daró Lajos, Lántzky Sándor, Lántzky József, Pap Albert, Ráduly Sándor.

Anna-bál Homoród-füredőn. Homoród-füredő igazgatósága, folyó hó 26-ikán, a fürdőszépitési-alap javára, a vendéglő nagytermében, ez évben is megtartja az egykor híres Anna-báliját. Belépő-díj személyenként 1 kor. 60 fillér lesz, a három tagból álló családjegy pedig 3 korona. Itt említjük meg, hogy Homoród-füredőn, a beállott szép napok alatt, a lakások csaknem 90%-át foglalták le, azonban jó szobák még mindig kaphatók, a mely ügyben a megkeresések Gáspár bérlőhöz intézendők.

A Dalegyelet jünálisa. A következő sorok közlésére kérték föl: A Dalegyelet által f. hó 6-án rendezett táncmulatságon felülfizettek: Kalicza Gizella 1 kor., Fodor Boldizsár 1 k., Gábor Márton 2 kor., Csiki Lajos 60 fill., Haáb Márton 1 k., Heitz Adolf 1 k., Weigel Ferencz 1 k., Imrich Vilmos 40 fill., Grünspán József 2 60 fill., Szabó György 1 k., Nuszbaum Ignác 1 k., Biró Dénes 40 fill. Fogadják ez uton is dalegyeletünk hálás köszönetét.

Gyermekek munkája. Nagyon jól tudjuk, hogy százazreknek és millióknak érdekei a mai viszonyok között nincsenek képviselve, természetes tehát, ha azokat meglehetősen el is hanyagolják. Ebből azonban nagy kára van nem csupán az illetőknek, hanem az egész nemzetnek, mert hiszen ezt az elhanyagolást végre is a nemzet érzi meg, mert eunek folytán fejlődése lassabbá válik. Itt arra akarunk reámutatni, hogy a gyermekek munkája minálunk is főleg az ipar terén kezd jelentékeny tényezővé válni. Az ipartörvény tartalmaz ugyan ennek védelmére egyes intézkedéseket, melyeket azonban a gyakorlatban rendszerint félretolnak. Az eredmény aztán, mint azt közvetlen tapasztalatok révén állíthatjuk az, hogy az ifju iparos-nemzedék, nagy része elenyved, mert a fejlődés korában olyan munkákat tolnak reá, melyek az ő erejével arányban egyáltalában nincsenek, mert nem kapja meg a kellő táplálékot sem. Vajjon nem egyik oka-e ez is annak, hogy jobb módu családok fiaikat az iparos pályára nem akarják adni, mert látják azt a helyzetet, melyben az ifju iparos-nemzedék sanyalódik. Így áll elő aztán az a helyzet, hogy az iparosság elveszti nemcsak a jobb elemeket, hanem tőkere sem igen tud szert tenni, mert a vagyonosabb emberek másfelé fordulnak. Egészen bizonyos, hogy ezen a téren igen nagy feladatok hárulnak reánk, a melyeket kielégítően kell megoldani, bármennyire ellenszegüljenek is azok, akiknek a mai helyzetből hasznuk van, s a kik a kizsákmányolást, úgy akarják menteni, hogy hiszen ez mindig így volt. Ez talán igaz lehet, de az is igaz, hogy ez egyik oka is volt annak, hogy iparunk előre menni és nagyobb arányokban fejlődni nem tudott. Mindenesetre nagyon eljött az ideje annak, hogy az illetékes hatóságok komolyan terjesszék ki figyelmüket azon iparos és kereskedő tanoncokra, akiknek szakmájukkal össze nem illő foglalkoztatásuk és tulkihasználásuk napi renden van és a mely a csenevész, fejletlen emberek szaporodásának egyik főokát képezik.

Mozgalom a külföldi ügynökök ellen. A Magyar Áruügynökök Központi Egyesülete a napokban tartott közgyűlésén elhatározta, hogy mozgalmat indít a külföldi áruügynökök ellen. Az indítványt az egyesület elnöke tette meg, a ki kifejtette, hogy a magyar kereskedelemre valóságos megsemmisítő, hogy itt a külföldi ügynökök minden ellenőrzés nélkül garázdálkodhatnak. Ha külföldi, különösen osztrák gyárosok itt Magyarországon üzleteket akarnak csinálni, tartsanak itt állandó képviselőket. A közgyűlés elhatározta, hogy ilyen értelemben felhívást intéz a kereskedőkhez és a vevő közönséghez. A nagyke-

reskedők egy része már csatlakozott e mozgalomhoz és kijelentette, hogy csak olyan osztrák cégtől vásárolnak, melynek Magyarországon állandó képviselője van.

Kosaras táncestély. A Patakfalván szünetdöző tanuló ifjuság ma vasárnap a patakfalvi községi iskola nagytermében, az egyház építkezési-alapja javára Dr. Nagy Samu ügyvéd és Dr. Gyarmathy Dezső egyházm. főgondnok védnöksége mellett zártkörű kosaras táncvizsgát rendez. Belépti díj: személyenként 1 kor. Családjegy 3 kor. Kezdete este 7 és fél órakor. Jó borrhól és zenéről gondoskodva van.

Éjjeli csendélet. A következő sorok közlésére kértünk föl: „Székelyudvarhely városban a legnagyobb mértékben beköszöntött a nyári szezon, a mely azután mindenben meg is érzik, s a mig napközben az utcák teljesen kihaltak, s a csendesség porá takar be mindent, az éjjeli élet annál mozgalmasabbnak mutatkozik. Legalább erről szerzünk mi, nem fürdőző közönség, szomorú tapasztalatokat nap-nap után, itten a Szombatfalvi-utca sarkán levő Koronavendéglő környékén. A mig ez a vendéglő az év 10 hónapján keresztül, tehát addig, amig maga a tulajdonos vezeti azt, panaszra egyáltalán nem szolgáltat okot, addig a nyári szezonban annál nagyobb mértékben használják ki az alkalmat, s mulatozó iparos legények a legnagyobb mértékben zavarják az éjjelt pihenésre használó szomszéd polgárokat, élénk czáfolatául annak, mintha bizony a város polgársága szükiben lenne a pénznek és az érdekükben megindított akciónak ütött volna a 12-ik órája. Mert kérjük szépen mindenesetre a aranyállapotokra vall az a csapongó jókedv, a mely az éjféli utáni órákban a legzajosabb orgiákba csap át, s a Bachauáliákra emlékeztet. Ilyenkor ott az ablakok megnyílnak, az utcára nyíló ajtó csapkodása állandó lesz, s a mig benn egy pár cigány zakatol, addig a társaság egy némely tagja énekel, szóval, szónokol és tánczol, egy némely tagja pedig az asztalt döngeti, a mely hangverseny könnyen el lehet képzelni minő hatással van a munkából elfáradt és pihenésre vágyó szomszédokra. A város kihágási szabályrendeletének talán a 7. §-a a lakosok éjjeli nyugalmát erősen védelmébe veszi, noha annak betartása nem mindig történik meg. Egyébiránt azon intézkedést, hogy a vendéglős a záróra megváltása által a duhajkodó, botrányt okozó vendégeit asilumában minden megrendszabályozással szemben megvédheti a józan ész felfogása szerint képtelennek tarjuk, s éppen ezért e megszivlelendő állapotok gyors orvoslását az illetékes köröktől kérjük és elvárjuk. Három utcai szomszédok.“

A székely kormánybiztos működése. Sándor János főispánnak, a székely kormánybiztosnak előterjesztésére Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter tizezer korona értékű nemes baromfit osztat szét Kisküküllőmegyében a gazdasági egyesület útján, hogy a baromfitenyésztést föllendítse s ezáltal a székely népet új kereseti forráshoz juttassa.

Festőművész városunkban. Szécsi akademikus festőművész egy pár heti tartozkodásra városunkba érkezett. Itt léte alatt megrendeléseket is elfogad. Hogy a portre festés terén Szécsi mily szép rekordot ért el, fényesen bizonyítja a Florián-czég kirakatában kiállított sikerült vaszna, a melyet fénykép után festett. Melegen ajánljuk a tehetséges fiatal festőt a közönség figyelmébe.

Villámcsapás. Tegnap éjjeli 1 óra tájban iszonyu mennydörgés között sujtott le a villám a Czigány-utczában levő muzsikás tanya egyik kisebb házába. A villám a falon át hatolt be, s az ajtófélfát lehasította. Érdekes, hogy a villám sem nem gyujtott, sem pedig a szobában alvó két öreg anyókanak, az egy ijedtségen kívül, semmi baja nem történt.

„**Háztartás.**“ A magyar gazdasszonyoknak ez egyetlen lapja ma már nélkülözhetetlen minden háztartásban. Havonként 3-szor jelenik meg. A „**Háztartás**“-t Kürthy Emilné szerkeszti és az Athenaeum r.-t. adja ki. Előfizetési ára 1/4 évre csak 3 korona.

Közgazdaság.

A Gazdasági egyesület Szt.-Királyon. Gazdasági egyesületünk azon alkalmából, hogy Szent-Király községben az első gazda-kör 40 taggal megalakult, július havi választmányi ülését Szent-Királyon f. hó 13-án tartotta meg, összekapcsolva az ülést népies gazdasági előadások tartásával. A kirándulókat Kadicsfalván a község lelkésze Gáspár János plebános szép beszéddel fogadta, megköszönve Hollaki Arthur főispán elnöknek, és a választmányának, hogy le száll

a nép közé kifürkészendő bajait, hogy azokon segítsen. Bethlenfalva és Kadicsfalva tűzoltói bemutatva tűzoltó szereiket, a vendégek óhajására működésbe is hozták azokat, alig két-három perc alatt felszerelve a focskendőket. Tibódban Szabó Gábor várm. aljegyző vendégszerető házában megállt a menet, hogy csatlakozzon az előbb megérkezettekhez. Szt. Királyon a környék ünnepi díszben öltözött népe mozsár durrogatás és diszkapuval várta az érkezőket, a hol Tamás István plebános mondott lelkes üdvözlő beszédet, a mire Hollaki főispán válaszolt a tőle megszokott ékes szólással. A választmányi ülést, melyen mint vendég, jelen volt az egész környék intelligens székelynépe, az elnök lendületes beszéddel nyitotta meg, köszönetet mondva a megjelent közönségnek érdeklődéséért, a község szellemi vezetőinek, a gazdakörnek megalakításáért. Az elnöki megnyitó után Dr. Török Albert nyug. főispán indítványára a gazdakör megalakulása alkalmából Darányi Ignác földművelésügyi miniszterhez üdvözlő sürgönyt intéztek. Hlatky Miklós, az egyesület tevékeny titkárnak az egyesület működését, célját ismertető felolvasását, valamint Zonda József kir. kerületi állatorvosnak az elősködőkről és Gál Imre tanítónak a gyümölcsfák betegségeiről, azok gyógyításáról szóló szabad előadását az iskola udvarát és nagytermét a zsufolásiig megtöltött közönség nagy érdeklődéssel hallgatta. Nagy érdeklődés kísérte az elnöknek a munkás betegségy pénztárról, az arankairtás fontoságáról, a tűzbiztosítás hasznos voltáról szóló fejtegetéseit is. Tamás István a megalakult gazdakör elnöke üdvözölte a választmányt, bejelentve, hogy az egyesület formálisan megalakult és kérte az anyagegyet támogatását. A megjelent választmányi tagok és vendégek közül 15-ön léptek be a gazdakörbe, tagdíjait 10, illetve 5 évre előre lefizetvén. A folyó ügyek ellátása után mintegy 60 terítékű bankettre gyűlt a közönség, a melynél Hollaki Arthur, Dr. Török Albert, Gáspár János, Gál Imre, Dr. Demeter Lóricz, Hlatky Miklós, Máthé Pal, Suller János s mások mondtak lelkesebben legkesebb felkészülteket. Az ünnepély lefolyása után bizvást elmondhatjuk, hogy az egyesület vezetősége megtalálta a módját annak, hogy miként kell a nép szívéhez férköznie, és működése iránt minél szélesebb körben érdeklődést kelteni. Reméljük, hogy e vándorgyűlésnek folytatása is lesz, melyen még nagyobb számmal fog a vármegye vezető szerepre hivatott közönsége a nép között megjelenni.

Kiadja Becsek D. Fia könyvnyomdája.

A Franklin-féle Magyar Remekírók

- Arany János
 - Arany László
 - Bajza József
 - Czuczor G.
 - Garay J.
 - Kemény Zsigmond
 - Szigligeti Ede
 - Tompa Mihály
 - Vajda János
 - Vörösmarty Mihály
- munkái csakis a Franklin-féle

Magyar Remekírók gyűjteményében jelennek meg.

Senki más ez időszertint ki nem adhatja, mert kizárólagos kiadó joguk

a FRANKLIN-TÁRSULATÉ.

Az 55 kötetes gyűjtemény ára 220 kor.

- Az öt kötetből álló első sorozat megjelent. Tartalma:
- Arany János munkái I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
 - Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pal.
 - Tompa M munkái I. Sajtó alá rendezte Lévy József.
 - Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán
 - Csiky G. színművel. Sajtó alá rendezte Vadnai Károly.

E gyűjteményt kiegészíti:

Shakspere összes színművei

6 kötetben

kiadja a Kiefaludy-Társaság, melyet köve 30 kor. helyett 20 korona kedvezményes áron kapnak a Franklin-féle MAGYAR REMEKÍRÓK rendelői.

Havi részletfizetésre beszerezhetők. Vigyázat a megrendelésnél, hogy a kintlé gyűjteményben a fent felsorolt írók beünnepelték-e?!

Sz 66-902. közp. vál.

Udvarhelyvármegye központi választmányától.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Udvarhelyvármegye központi választmánya által folyó évi július hó 5-én tartott ülésében, a képviselő választó jogosultak összeírása ellen beadott felszólalások és észrevételekre hozott határozatok az alispáni hivatalban f. év július hó 20-30-áig terjedő idő alatt közszemlére lesznek kitéve, s ez az érdeklődők által, a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Udvarhelyvármegye központi választmánya nevében Székelyudvarhelyt, 1902. évi július hó 5-én.

Alispán h.

Gróf Lázár Ádám főjegyző, elnök.

Dreher-féle Schwechati sör!

Sándor István vendéglőjében (Koronay-kert)

minden ünnep- és vasárnap friss Dreher-féle Schwechati; másnapokon Dreher-f. világos Király-sör kapható.

Egy pohár 20 fillér.

A n. é. közönség tömeges támogatását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Sándor István.

Schwechati sör!

Dreher-féle

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik kősztyénál, csúznál és meghűléseknél. Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” orvosi jegyzéssel fogadjunk el. — 90 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerüzletben kapható. Forgalmaz: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa, csás. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

Raktár:

Nagysolymosi Koncz Armin Gyógyszertárában Székelyudvarhelyt

Főnyeremény esetleg 500.000 Márk Szerencse! Shirdetés! A nyereményért az állam garantíroz.

Felhívás a Hamburg-állam által biztosított nagy pénz sorsjáték

nyereményeiben való részvételre, mely sorsjátékban II millió 202,000 Márka kerül kifizetésre.

Ezen előnyös pénz sorsjáték nyereményei, mely sorsjáték tervszerűen csak 11800 sorsjegyet tartalmaz, a következők: A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 Márka.

Jutalom	300000 Márka	16 nyer. à 100000 Márka
1 nyeremény	à 200000	56 " à 50000 "
1 "	à 100000	102 " à 30000 "
1 "	à 75000	156 " à 20000 "
2 "	à 70000	4 " à 15000 "
1 "	à 65000	612 " à 10000 "
1 "	à 60000	1080 " à 3000 "
1 "	à 55000	20 " à 2500 "
2 "	à 50000	77 " à 2000 "
1 "	à 40000	36053 " à 1690 "
1 "	à 30000	9989 ny. à 150, 148, 115, 100
1 "	à 20000	10882 " à 78, 45, 21 Márka

Összesen 59010 nyeremény, a mely egy pár hónap alatt 7 részben biztosan kisorsolatik.

A főnyeremény az I-es osztályban 50,000 M., 2-ik osztályban 55,000 M., a 3-ikban 60,000 M., a 4-ikben 65,000 M., 5-ikben 70,000 M., 6-ikben 75,000 M., 7-ikben 200,000 Márka és 300,000 Márka jutalommal együtt esetleg 500,000 Márka.

Az első osztályra, melynek húzása hivatalosan fog megállapittatni

- egy egész eredeti sorsjegy csak 7.- Korona
- egy fél " " " 350 fillér
- egy negyed " " " -75 fillér

A következő osztályokra szóló befizetések és a pótnyereményjegyzék, a hivatalos és állami címeikkel ellátott sorsolási tervben láthatók, melyet én kívánságra előre gratis és franco küldök meg.

Annak, ki e sorsjátékban részt vesz, a hivatalos nyereményjegyzéket minden sors húzása után azonnal megküldöm. A nyeremények kifizetése és elküldése gyorsan és a leghatékonyabb titoktartás mellett az érdekelteknek direkt lesz megtéve.

Megrendeléseket utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében teljesítek.

A megrendeléseket kérem azonnal, de legkésőbb

f. évi auguszt. 22-én

teljes tisztelettel

Id. HECKSCHER SÁJUEL BANKHÁZHOZ HAMBURGban.

M. kir. államvasútak.

Nyári menetrend.

Érvényes 1902. május 1-étől.

V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.
705			305	ind. Székely-Udvarhely érk.			183
721			321	Bikafalva			114
733			333	Bögöz			101
752			337	N.-Galambfalva			1234
810			416	Bethfalva			1214
822			431	Székely-keresztur			1206
830			448	Ujszékely			1137
839			404	éerk. Héjjasfalva ind.			1122
	245		1025	Brassó		209	800
914	529	1117	534	ind. Héjjasfalva éerk.	1114	403	
944	549	1140	502	Segesvár	1100	340	
	650	108		éerk. K.-Kapus ind.	947	218	
		412		ind. N.-Szeben	104		
	656	125		éerk. K.-Kapus éerk.	943	158	
	655	433		éerk. Kocsárd ind.	752	1054	
		1030		ind. M.-Vásárhely	1030	115	
	900	443		ind. Kocsárd éerk.	750	1042	
	1050	645		Kolozsvár	555	833	
	232	1117		Nagy-Várad	211	342	
	750	620		éerk. Budapest ind.	915	830	

Az indulási és érkezési idők közép-európai időre vonatkoznak.

Az éjjeli idő esti 600 órától reggeli 500 percig, a perceket jelző számjegyek aláhúzásával vannak kitüntetve.

Után nyomás nem díjaztatik.